

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felirás szerkesztő háborúba léte előtt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

A háboru mai állapota.

A hadiszállások jelentései szerint az északi és északkeleti harc-téren nem történtek nevezetesebb dolgok a tegnapi napon. Ez per-cze nem jelent még teljes esemé-nytelenséget. Nincsenek szenzációk. nincsenek vulkánikus ereje kitöré-seb, de ez azért nem olyan szél-csöndes idő, amely mozdulatlans-ágba zibbasztaná a háboru óriás gépezetét.

Ha nem is hoztak az utolsó órák kiáltó eseményeket, szárazórti részleteiben mégis olyan érdekfe-sztőn változatos a tegnapi törté-nete, hogy elég izgalmat nyújt a figyelőknek.

Lizagorában rövid, de heves küzdelem után harmadélezer fog-lyot ejtettünk. Az oroszokkal való háborunkban nem jelentéktelen ez a győzelem a régi nagyobb győ-zelmek mellett sem, de azért még-is nem ez az utolsó napok ese-ménye, hanem az, ami utána kö-vetkezett csaknem - harc nélkül. Azokat a hadmozdulatokat értjük, amelyeket a hadvezetőség a biz-tos siker érdekében szükségesnek tartott. Ma már új pozíciókban van a szövetséges hadsereg. Az el-lenség nem volt képes megakad-lyozni ennek az új frontnak a ki-fejlesztését és megint csak abba a reá nézve kínos és megalázó hely-zetbe került, hogy a mi hadsere-günk vezetőségének akarata dik-tálja, hogy hol és mekkora vona-lon helyezkedjenek el az orosz seregek. Ez az új vonal körülbe-lül ötven kilométer terjedelmű, itt fog lefolyni a legközelebbi csata, amelyen csak a szövetséges seregek győzhetnek.

A győzelemnek ez a kilátása ma sokkal bizonyosabb mint va-laha. Mert mi csaknem változatl-anul várjuk az új összeütközést. Törékeny hadvezetőségünk csodá-latreméltó energiája, a csapatok bátorsága, csorbítatlanok a hadi-készletek, ami az oroszokról nem mondható. Másfél millió embert veszítettek elfogulatlanok megállá-pítása szerint a háboru kezdete óta.

A legközelebbi harcot ennél-fogva türelő nélkül fogjuk meg-küzdeni az északi harctéren annál is inkább, mert a bolgár és ro-mán szomszédság fegyveres óva-tosságra intli Oroszországot. És ha a semleges passzivitásból ezek az államok a török-orosz háboru kö-vetkeztében szükségszerű akcióba fognak lépni, akkor az oroszok helyzete még kilátástalanabb lesz.

Csaknem egészen hasonló az angolok helyzete is. Mostanáig csak egy ellensége volt az angoloknak: a német. Ez ellen arány-lag kis területen védekezhetett, a

flottáját mégis koncentrállta, de még ezzel az összpontosított flot-tával sem merete provokálni a ten-geri háborút. A legutolsó napok eseményei új helyzetet teremtettek. Az angol érdekek most már nem-csak a belga partok felől vannak veszélyeztetve, hanem - az izlám világszerite való megzoldása foly-tás - száz és száz ponton, oce-ántól ccaánig, mindenütt, ahol az angolok által rabigába hajtott né-pe-pek laknak.

A legközelebbi napok mutatni

fogják, hogy az angol lassankint csökkenti fogja a franciáknak juttatott segítséget, ami természe-tesen nem fog hatás nélkül ma-radni a nyugati harctéren, ahol a németek amúgy is fölényben van-nak. Az angol szives barátság-gal cserben hagyja majd a fran-ciát, belgát és a többi nemzetet és harcol majd ázsiai és afrikai ura-lmáért, nem az utolsó milliárdig, ahogy eldicskedett, hanem az utolsó gyarmatig inkább, amire nem számított.

ból táviratozzák, hogy az olden-burgi nagyherceg, mint a cár külön követe Varsóba érkezett. A pétérvári pályaudvaron a hatóság-gek vezetői és a polgárság kül-dötségei üdvözölték a nagyherce-get, aki így válaszolt:

- A cár tudja, hogy milyen súlyos idöket él át a birodalom. Elküldöt, hogy az ő és a cárné hátától tolmácsoljam.

Üldözik az oroszokat.

Csernovic, nov. 6.

Seregeink északkeleti szárnya két oszlopban üldözi a Bukoviná-ból menekülő oroszokat. Az ellen-ség egyik része Kijincsa keresztül, a másik Salszn irányában igyek-szik csapataink elől szökni. Ku-curmik körül, Csernovichoz közel, ütközet volt, amelyben az ellenség 1200 embert közöttük 300 halottat veszített és körülbelül 300 foglyot is. A Pruth mentén még nem ke-rült ütközetre a dolog, csapataink teljes harci kedvben állnak ott szemközt az ellenséggel.

Bombazápor Varsó fölött.

Krakó, nov. 6.

"Czas" jelenti: A minap dél-után 3 órakor repülőgépek tízt föl Varsó fölött és 14 bombát dobott le, amelyek a Marschal-utcában és a Jeruzsálem uton explodáltak. Ezek a bombák csak anyagi kárl okoztak. Az aeroplánból lehajított újabb bombák közül egy életve-szedelmesen megsebesítette az or-kélyen terítőkodó Barbanell-ká-zaspárt. Az Elektronala-utcán le-esett bomba megölt egy kereske-dőt és a leányát, őt asszonyt és egy gyermeket pedig veszedelme-sen megsebesített. A legnagyobb pusztulást azonban a Dzika-utcán okozott egy bomba, amely egy népiömeg közelébe hullott. Itt két ember szörnyen halt és husz su-lyosan sebet kapott.

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

Dunkerque védelme.

Rotterdam, nov. 6.

A "Courant" jelenti Calaisból, hogy a franciák Dunkerque előlt erős erődöket építettek. A városba pedig nagy csapatfömegeket von-tak össze. A lap tudósítója látta a belga sereg maradványait és a katonákon nagyfoku kimerültséget észlelt.

A lángban álló világ.

Az orosz moloch lába alatt inog a talaj.

Az általános békéért küzdő seregek győzelmei.

Törökország állja immár a har-cot a hármass entent ellen vizen és szárazföldön egyaránt. Ez a körülmény az, mely még inkább fokozza a szövetséges hadak harci készségét, melyek ma már a biz-tos győzelem reményében har-colnak.

Mai hírelek a következők:

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

Japán háromszáz ágyut küldött Oroszországnak.

Bécs, nov. 6.

A "Zell" Berlii jelentése sze-rint orosz foglyok azt mesélik, hogy Oroszország 300 nehéz Krupp ágyut kapott legénységgel együtt Japántól. Ennek ellenében Oroszország azt ígérte, hogy a Szachalin-félsziget orosz részét átengedi Japánnak.

Újabb orosz vereség Bukovinában.

Csernovic, nov. 6.

Csapataink Bukovinában - mint "Az Est" jelenti - Kutytól északkeletre Kijincsa keresztül üldözik a menekülő oroszokat.

Ezzel egyidejűleg egy másik osz-lopuk Salsznon keresztül üldözi az ellenséget.

A Csernovicól északra nyomuló seregünk szétvert egy ellenséges hadsereget, amely futásban keresett menedéket. Az oroszok háromszáz halottat, kilencszáz sebesültet és kétázázötven foglyot veszítettek.

Az orosz nagyvezérkar jelentése.

Pétérvár, nov. 6.

(Rómán át.) Az orosz nagy-vezérkar közli, hogy a galíciai csatározások folytatódnak, de a helyzetben semmi lényeges válto-zás nem állott be.

A cár követe.

Berlin, nov. 6.

A pétérvári Rjecs varsói jelen-tése szerint az oldenburgi herceg mint a cár követe Varsóba érke-zett. A herceg kijelentette, hogy a cár tudja, milyen nehéz idöket él-t az ország, őt azért küldte, hogy hátától tolmácsolja. Varsóban az a híresztelés kering, hogy a cár legközelebb maga akar Varsóba jönni, hogy ott Lengyelország ki-rályává koronáztassa magát és új manifesztumot bocsásson ki.

Berlin, nov. 6.

A pétérvári Rjecs közli: Varsó-

Genf, nov. 6.

A párisi esztapok titokzatos célzásokat tesznek egy értekezletre, amely Dunkerqueben Poincaré, Klitchener, Millerand, Joffre, Ribot a Brocqueville részvételével tolyt le és amely értekezleten teljes egyetértésre jutottak a további hadműveletekre nézve. Az Angliába való német invázió elleni újabb tervet minden részletében megállapították. Ribot közvetítésével szabályozták Belgiumnak az ántánt részéről való támogatás kérdését is. Klitchener még az éjjel rendkívül megelégedetten tért haza Angliába.

Az összetört francia hadsereg.

Róma, nov. 6.

A Tribuna levelezője a következőket írja a francia hadseregről: A francia katona teljesen ki van merülve és valóságilag össze van törve. Csak a népfőnökök bírják még magukat. A sorkatonák és a tartalékosok alig aluszhatnak, amióta a háború megkezdődött, egy perc idejük sincs, hogy felelőspólására gondot fordítsanak. Minden három vagy négy napon hosszú utakat kell tenniük és közben harcolniuk. A francia katona hazafias, erős, bátor és intelligens, de egyszerűen nem bírja már tovább. A sok nélkülözés betegre tette. Ha ott látjuk őket a tűzvonalban, oly szánalmasak, hogy nem tudja az ember, csodálja-e, vagy sajnálja őket. A gyarmati katonaság, amelynek nagy szolgálataikat kellene tenni és a melytől sokat vártak, meg vannak dermedve a nagy hidegtől és nemsokára valamennyit el fogják vinni Délfranciaországba, különben megfagynak. Legjobban a hinduk bírják a hideget, akik melegebben is vannak öltözve, mint az afrikaiak, akiknek egész öltözete a tunika. Különösen a szudániak szenvednek sokat a hidegtől, állandóan jéghideg a kezük, az ajkuk kék és ury reszketnek, mint a nyárfalevél. Legjobban még az angolok felelnek, akik a csatamezőn valóságos turistáknak érzik magukat és különben sem szenvednek hiányt.

Hogy dolgozik a német stratégia nyugaton?

Kölnische Zeitung közli: A Berner Bund katonai szakértője a nyugati harcokról helyzetéről úgy vélekedik, hogy minden valószínűség a németek végleges diadala mellett szól. A nyugati harcokra az Aisne mentén kezdetben defenzívával lépett fel a német sereg, de ezt már régen felváltotta egy nagyszabású vállalkozás, amely abból áll, hogy az ellenséget ki kell fárasztani, a német harcvezető megdönti levő vasúti vonalat ki kell építeni, új vasutakat kell teremteni, a meghódított várakat újból megerősíteni és fellegyverezni és a szárazföldi hadjárat kezdetén még el nem foglalt várakat meghódítani.

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

A görögök és a bolgár király.

Szófia, nov. 6.

Kelet-Tráciából nagyszámú görög menekült érkezett Dedea-gacsba, akik között az óriási nyomorra való tekintettel Ferdinánd bolgár király élelmiszereket osztott ki. A görögök hangos éljenzessel fogadták az adományt és a prefektus nyílt sürgönyileg fejezték ki hálájukat a bolgár királynak.

Bulgária semleges marad.

Szófia, nov. 6.

Radostavov miniszterelnök ma fogadta az ellenzéki pártok vezetőit és közölte velük Bulgáriának a jelenlegi viszonyok közt követendő magatartását. Az ellenzéki vezetői elvették az utasításokat és sajtóval, hogy a miniszterelnök kijelentése szerint Bulgária a jelenlegi helyzetben szigorú és jóillátó semlegességet fog tanúsítani.

AZ OROSZ-TÖRÖK HÁBORÚ.

A törökök legelőbb Oroszország ellen fordulnak.

Róma, nov. 6.

A Corriere d'Italia konstantinápolyi jelentése szerint Törökország mindenképp Oroszország ellen akarja egész erejét összpontosítani a legelőbb a Fekete-tenger vidékén. Perzsiában és Afganisztánban lesznek harcok. Olaszország irányában Törökországnak szándékai a legjobbak, sőt követtséget szándékozik küldeni a szennszi-törzshöz, hogy szokat az Olaszország elleni ellenségeskedés megakadályozására rávegyék.

Az angol-francia flotta támadása a Dardanellák ellen.

Konstantinápoly, nov. 6.

A Dardanellák bejáratát erődök elleni bombázásban az inflexible, Indefatigable, Gloucester, Defence nevű angol páncélosok és cirkálók meg egy másik angol cirkáló, valamint a République és Bonvet nevű francia páncélosok, két francia cirkáló, valamint nyolc francia torpedónaszád vettek részt. Az ellenségek hajók 240 lövedéket használtak el, de nem sikerült jelentékeny kárt tenniük. A mi erődjeink csak tíz lövést adtak és az egyik lövedék egy angol páncéloshajót talált, amelyen robbanás történt.

Berlin, nov. 6.

A „Vossische Zeitung” jelenté

Konstantinápolyból: A Dardanellák erődjeinek eredménytelen bombázásánál egy brit hajó erősen megsérült. Ez a siker a lakosságot bizalommal tölti el.

London, nov. 6.

Hivatalosan jelentik: November 3-án hajnalban egy angol-francia hajóraj lövöldözött a Dardanellák erődjeit nagy távolságból. Az erődökből viszonzították a tüzelést anélkül, hogy a hajókat golyó érte volna. A szövetségesek nem szenvedtek veszteséget. Csak egyetlen löveg ért egy hajó közelébe. Lehetetlen az ágyúzások tényleges eredményét megállapítani, de az egyik erődben erős robbanást észleltek, amelyet nagy füstgomoly követett.

Visszavert orosz támadás.

Frankfurt, nov. 6.

Konstantinápolyból jelentik a Frankfurter Zeitung-nak:

Az oroszok a Fekete-tengeri kikötőben a törökök bombázása 80 millió marka kárt okozott. Az oroszok támadását Erzerum határánál a törökök sikeresen visszaverték.

Orosz kikötők bombázása.

Konstantinápoly, nov. 6.

Az egyik török páncélos cirkáló hétfőn nagy sikerrel bombázta Batum orosz kikötővárosát.

Milanó, nov. 6.

Pétervárról jelentik: A Vecsernyja Vremja azt a hivatalosan még meg nem erősített hírt közli, hogy Novoroszijzsket egy török hajóról körülbelül 200 lövéssel ismét bombázták. A híres gabonarakár megromlásodott. Egy török hajó kíséreltet fel Szabasztopol megáramadására, de mikélyt a várakozás vizsgálta a tüzelést, a Keresztcsatorna irányában elhajózott.

Berlin, nov. 6.

A „Times” is bevallja, hogy Szabasztopot bombázásakor a török hadhajók 116 gránátot lőttek a városra. A parti erődök áttegei viszonzították a tüzelést.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: November 7. Szombat Róm kath. Lénárd hv. Protestáns Lénárd hv. Görög orosz október 25. Arisztész és t. Nap kel 6 óra 51 perckor nyugszik 4 óra 35 perckor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvélve, inkább csak délen meg keleten, csapadékkal. Sürgönyprognózis: hűvös, délen, keleten elvélve csapadék Déli hőmérőskála: 10 fok.

— Vessük jól be földjeinket. Egy ország harci felkészültsége nemcsak Manlicherből és srappelből áll. Az eke azarvát fogó ottthon maradt gazda ugyanazt a munkát végzi, mint a katona. Mindkettő nemcsak a maga, hanem az ország javára is dolgozik. Most igazolódik be a német álláspont helyessége, hogy egy ország nem hanyagolhatja el a földművelést

sem, ha felett is az ipara, mert az állam háboru esetén csak akkor akcióképes egység, ha a maga lábán tud megállni. Hosszu háboru lehetősége kísértén, többet kell őzri gabonával bevetni, mint a mennyi eddig volt. Ezeket az igazságokat ki kell vinni a falukba és nemcsak hirdetni, hanem fogadtatni is kell. Itt pedig a közgazdasági apparátusnak kell közbelépni. A feladat hármas: felvilágosítás, segítés és kényszer. Segítés a vetőmag megszerzésének lehetősége. De szükség esetén kényszer is alkalmazható. Van most ennek egy könnyű módja. A segélyre jogosultak csak akkor kapnak segélyt, ha az őzri munkákat elvégzik földjeiken. De tovább is lehet menni. Ha a hatóság kezébe veszi az dolgot és odahat, hogy nálunk is minden földet jól bevetünk, ezáltal az esetleges hosszú háboru esetére megszereztük az erőt.

— Terjed a járványos betegség. Igaz az a közmondás, hogy a baj nem jár egyedül. Nem elég, hogy lakosságunkat terheli a háboru gondja és aggodalma. A sok ilyen maradt síró szezonynak ezen kívül még egy más aggodalommal is meg kell küzdeniük. A gyermekek között ugyanis fellépett a vörhenyjárvány, mely régen nem volt nálunk olyan veszedelmes, mint most. Eddig már több iskolát bezártak a járvány miatt. A hatóság a járvány megállításá végett az összes iskolákat be fogja zárni.

— Nem lesznek tanfolyamok. A földművelésügyi miniszter értesítette a városi, hogy tanfolyamokra az idén egy fillért sem ad. Elmárad tehát a gazdasági tanfolyam, a kosárkötő tanfolyam és minden más tanfolyam. Nincs pénz. Kell a katonaságnak, de meg az se nagyon van, aki tanfolyamot hallgatót látogatni. Majd a háboru után új élet kezdődik és mindenkinél több kedve lesz még tanulni is. Ma Ma buvaldítottak, a bizonyítványukat tengeren kénykedő emberek vágynak, ma csak a győzelemre, a szabadságra gondolunk.

— Műkedvelői előadás a Vörös Kereszt javára. Érdekes színlelőadás lesz vasárnap este 8 órakor a makói Kereskedők Egyesülete nagyszínházban, részben a makói Vörös Kereszt Egyesület javára. Ez az első este, hogy műkedvelők és hivatasos színészek együtt lépnek fel. Az előadásnak különös érdekességét ad az, hogy előadás közben dr. S. a s. Ferenc helybeli orvos felolvasást tart a koleraéről és az ellene való védekezéséről. A színlelőadásban a makói Dmke. tanegyesület tagjai közül fellépnek: Baranyi Rózsi, Baranyi Juliska, Kelemen Vica, Jóé Mancsi, Jóé Eszti és Kolofon Anus. Fellépnek továbbá már a multkori szereplésükre előnyösen ismeri színészek: Baranyi László és B. Kocsis Ius stb. stb. — A gazdag város keretében megjelentek közvilágosításra a Makón már nagy sikert aratóit „Akik itthon maradtak” című sáborus aktuális darabot. Az előadást egy nagy előképpel fejezik be, melyet Ferenczi Frigyes a szegedi színház főszereplője állított össze. A címe: „A dicő szövetségesek.” Az előadás iránt már is nagy az érdeklődés. Jegyek előre válthatók Vészi Dező könyvkereskedésében. Felhívítások közönellet vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak.

A polgárőrök beosztása.

November hó 7. szombat. Virradóra éjjelen 12 órától reggel 4 óráig: Bakó József Gyöngy-u., Aradán Tódor Toldy-u., Apjok Sámuel, Bencke István Gr. Vay-u., Bencke István Fátó u., Biró Sándor, Biró Ferenc, Biró István Hunyadi-u.

Parancsnoki szobában Polltzer Jenő ügyvédjelölt.

Reggel 4 órától reggel 8 óráig: Biró Imre Hárta-u., Biró Sándor Megyeház u., Banyó Ferenc, Batik Menyhért, Bartal Mihály Hunyadi-u., Balog Ferenc, Baranyi János vendéglő, Ifj. Banyó József.

Délután 8 órától déli 12 óráig: Nagy Sándor géplakatos, Érdeky József, Bódi Ferenc Bajza-utca, Borka János.

Délután 12 órától délután 4 óráig: Borbás József Bem-u., Börcsök Károly, Czene János, Csávás József.

Délután 4 órától este 8 óráig: Csontos János földm., Burzán János, Csillag Ferenc, Danzskay Béla.

Este 8 órától éjjeli 12 óráig: Czavalluga János, Börcsök István kerékváró, Börcsök István szatéc, Borbás István fuvaros, Daoda Sándor csizmadia, Diószilágyi János, Diószilágyi József, Dobai Kálmán.

Parancsnoki szobában Szemerey Zugmód főparancsnok.

November hó 8. vasárnap. Virradóra éjjelen 12 órától reggel 4 óráig: Borbás Sándor, Agoston János, Szabó Mihály, Dégi József, Murvai András, Jós Páter, Csah János, Korács Ernő.

A parancsnoki szobában Makucs Károly.

Reggel 4 órától reggel 8 óráig: Dombi János, Diós István, Kálcsi József, Gyenes Antal, Varga János, Kálcsi Mihály, Barta Sándor, B. Szűcs József.

Délután 8 órától déli 12 óráig: Cs. Kiss István Héderváry u. 10., Sepsai István Hunyadi-u. 15., Fodor Antal szobafestő, Siket Antal Pacsirta u.

Délután 12 órától délután 4 óráig: Schauman Ferenc, Vigh János, Tóth Lajos, Csighi Vilmos.

Délután 4 órától este 8 óráig: Nagy Imre István Deák F.-u., Rácz Sándor, Ács Sándor, Neumann Gheziá.

Este 8 órától éjjeli 12 óráig: Magori Sámuel Kossuth u., Igaz Ferenc Kálvária-u., Gross Duszó, Kiss Gábor keresk. s., Igaz Sándor, Balog Péter, Lőrincz Imre, Magori József.

Parancsnoki szobában Mihelics Károly tanár.

Rommá löttük Belgrádot.

A szerb főváros környékén napok óta nagy csatát vívnak az osztrák-magyar csapatok. L. J. tartalékos tüzérhadnagy, aki az itt folyó ütközetekben sebesült meg, most jött haza, igen érdekesen mondta el Belgrád pusztulását és ama vélemények adott kifejezést, hogy a szerb főváros rövid időn belül a mi csapataink birtokába jut.

Nincs az a földrengés, vagy tűzvész, ami úgy elpusztíthatja volna ezt a bűnös várost, mint mi. Nem szívesen tettük, kényszerítettek rá bennünket. A Kalimegdán, ez a citadellakerüli erődítmény, amely

Belgrád jobboldalán emelkedik, kezdte meg ellenünk az akciót a háboru első napjaiban. Mi a hadijog értelmében erősségnek nyilvánított várát nagy sikerrel bombáztuk s gondosan vigyáztunk arra, hogy a városnak semmi baja ne történjék. Később azonban a vár megszüntette működését és a nyílt városból géplegyverrel, ágyúval operáltak ellenünk. Így például a szikratávíró készüléket, amelynek segítségével az oroszokkal érintkezésben állottak, tehát hadicélokra használták, a Mihály fejedelem uton lévő főgimnázium második emeletén helyezték el, a város kellő közepén. A városból indított akciójuk miatt tehát magukra szabadtették a magyar-osztrák hadsereget. Belgrád pusztulása akkor kezdődött, amikor a városban levő egyik háztetőn észrevettük a szikratávírókészüléket.

Még a háboru első napjaiban a simonyi táborban napi parancsban szövegezték fel jelentésekre azokat a tiszteket és legényeket, akik a belgrádi topográfiai viszonyokat ismerik. A nagyszámú jelentkezők sorában voltam én is. Husz csónakon négy ágyúval felszerelve, negyven emberrel ámentünk a Belgrádtól alig hatszáz méter távolságra lévő hadiszögretre. Innen kezdtük meg a nemzetközi egyezményt nem respektáló város pusztítását. Már a harmadik ágyulövésünk elpusztította a szikratávírójukat és ezzel elváltuk a lehetőségét annak, hogy Oroszországgal érintkezzenek. Azóta nem mult el nap, hogy ne kellett volna viszonzanunk a városban felállított szerb ágyuk lövéseit.

A mi ágyuzásunkhoz hozzájárult az is, hogy a háboru megkezdése óta három hatalmas robbanás is történt Belgrádban. Két puskaporos toronyt az levegőbe röpítette a mi lecsapódó gránátunk.

Ahol azelőtt a katonai kenyérgyár hatalmas kéménye állott, most füstös tégladarabok halmasa van. Ugyanaz a sors érte a legnagyobb szerb vasgyárat, az államvasutak gépgyárat, a Moszkva szállodát, a vasúti pályaudvart, az állami kincstár épületét, a minisztériumokat. Egész biztosan állíthatom, hogy a közeli napokban a szerbiai harctéren nagy jelentőségű események fognak történni és Belgrád is csapataink birtokába kerül.

Egy napon észrevettük távosvünkkel, hogy a konak telejéről két ágyúval is lönek reánk. Ma már ennek az épületnek teljes homlokzata és bal frontja össze van löve. Ugyanez a sors érte az orosz nagykovács épületét és a Nemzeti színházat is. A Mihály fejedelem utja, amely a legszebb út volt, ma már nincs többé. Az épületek helyén téglahalmaz, az utcaköveket felszakítva, a csatorna-hálózat és gázvezeték összerombolva. Mindenütt rom... rom... rom...

Egy zászlós elbeszélése az északi harcokról.

Harcok Turka körül

Egy sebesült zászlós, aki tegnap érkezett haza az északi harctérről, a következő érdekes részleteket mondta el a Turka körül lefolyt harcokról: — Turka csinos galiciai város lehetett békében, kedves, jó polgári módú tanuskodik házaival a rendezett utcákkal. Bizony, a háboru egy kicsit mostohán bánt el vele s ha egy Turkában született s ott felnőtt embert Turkába vezetnénk, aligha ráismerne a saját szülővárosára.

A forgalmas, élénk életű kis városka helyén ma csak romok, porig égett házak szomorú üszkei merednek az emberre. Nem csoda. A kis város valósággal isteniítélet, a poklok minden tüzeit kiállotta pár hét alatt.

Az oroszok legelső bevonulásukkor hihetetlen vandalizmussal dúlták föl a nekik mit sem ártó városkát. A

dühük azért volt oly rettenetes és hatartalan, mert Turka lakossága, midőn a várost legelőször üritették ki, elmenekült.

Az orosz sereg nem sokáig bitorolhatta Turkát, mert honvédeink Przemysl felmentése utáni ellenállhatatlan offenzívájukkal Turkát is felszabadtották. Oriási erővel állottunk szemben. Csakhogy mi az anyagi tulsuly az erkölcsi fölényvel szemben? A mi seregünkben minden katonában ott lobogott az öntudat, hogy tudja a háboru célját. Hihetetlen a mi csapatunk bátorsága hősiessége.

Olyan erőt képviselnek armádiánkban, amelynek végzetesen lesújtó erejét megérzik az oroszok. Az oroszok most már lövészárkokban foglalják el állásaikat s a mi seregünk is hasonló lövészárkokban kezdte meg a harc egyik döntő csatáját Turkánál. A harcmodor változtatásával természetesen változtatnunk kellett katonáink harci látófelületét egyéni vakmerőségén. Ovatosan, de pontosan előzve ritkítják folytonosan az oroszok sorait.

Lövészeink rémes pusztítást visznek bennük véghez, a mi veszteségünk az oroszokéhoz képest, mondhatom, nagyon csekély. Tisztakarunkban, éppen annak önfeláldozó hősiessége miatt esett a turkai harcokban kár, de az elfogott orosz katonáktól tudjuk, hogy miként ötdőlnek meg golyóink az orosz csapatokat. Egyezőval semmivel sem maradunk adósok. A háboru borzalmairól nem tudok beszámolni, mert azok megszüntek már előttünk borzalmassá lenni.

Tőlünk ugyan bőmbőlhetnek akár túlvilági zenében a halottak s ha állásainktól csak pár lépésre is robbannak el a gránátlövedékek, ha ugyanakkor alszunk, álmunkat ugyan nem háborítja, vagy ha éppen falatozunk, oda se nézünk s tovább eszünk a legnagyobb nyugalommal. A hirtet golyózápor is süvölthet, kopoghat a fejünk felett, annyira se zseniroz senkit, mint egy nyári vihar.

A lövészárkok? — nem szabad róla rosszul nyilatkozni, mert hálátlanok volnánk iránta. A lövészárkokban sokszor jobban aludtam, mint itthon a puha, pihés párnákon és a mi a fő, a lövészárkok biztosabb, jobb menedéket nyújt, mint a legkényelmesebb palota. S utóvégre is a háboruban fontosabb a biztonság, mint a kényelem kérdése.

IRODALOM.

A háboru és béke szociológiája. Irta Máday Andor dr. — Valóban aktuális problémával foglalkozik ezuttal Máday Andor, a nepochateli egyetem tudós tanára. Már hónapok óta a háboru tartja izgalomban egész Európát. Beszélnek róla gyűlölettel, beszélnek róla lelkesedéssel, csak nyugodt bírálatot nem foglalkozik vele senki sem. Ez a munka a tudásra vár. Máday objektív szempontból tanulmányozza a háboru és béke jelenségeit. Nem hivatkozik érzelmeire, noha maga is nagy békebarát, nem líráál, nem igyekszik hangulatiot kelteni, hanem a rideg tényeket vizsgálja. A háborut és békét ugyanazzal a módszerrel tanulmányozza, mint a természet akármilyen más jelenségét és megvizsgálja, hogy milyen viszonyban vannak az evolúcióval, az emberiség fejlődésével és haladásával. Arra az eredményre jut, hogy az emberiség sorsa az értékeket mérlegelő belátástól függ és ez a belátás előbb-utóbb a békének fog kedvezni. Mert hiszen a háboru is csak olyan találmánya az embernek, melyet értékeket akart szerezni. Szükségletnek volt az eredménye. Már most, ha az emberi érzés olyan eszközöket fog találni, melyek több szükséglet kielégítését, több érték biztosítását fogják lehetővé tenni, mint a háboru — akkor nem is lesz több háboru, mert feleslegessé

válik, mert nem lesz semmi hivatás és rendeltetése. A tudós szerző gyönyörűen megírt fejezetek során jut erre az eredményre. Fejlesztési meggyőzők, szellemesek és rendkívül világosak. Olyanok is élvezettel olvashatók, kik egyáltalában nem foglalkoztak szociológiával és akik nem barátjai az elvont témájú olvasmányoknak. A Modern Könyvtár 423—425. számaként az Athenaeumnál jelent meg. Ára 60 fillér.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmek.

(645)

86. fejezet.

Az eljegyzés.

A herceg egész oda volt.

— Signor! szól a rendőrtiszt-hoz, a rablók kifosztottak bennünket. Tölem magamtól százezer lírát és több ezernyi értékű drágaságot vittek el. Mindezt nem bánom! De a legdrágább kincsemet, menyasszonyomat is elvitték! Hozza vissza őt, signor és fele vagyonomat önnek adom! De várjon én is megyek önnel én magam akárom a rablók kezéből kiszabadítani menyasszonyomat.

Az aggasztán térdel rezekettak a földudniástól.

Íjjabb fia, Roberto hozzálépett: — Atyám, nem engedheti meg hogy elmenj. Nagyon öreg vagy te már ehhez!

Ezt bizonyos csipősséggel mondta, mert neki sem tetszett, hogy atyja így késő korában, a téli havával fejen, mint fődődött aggasztán akar elvanni egy tízenhat éves leánykát.

— Signor! tette hozzá a rendőrtiszthez fordulva, aiyám sokkal jobban fel van indulva, hogysen mehetne önökkel. A tényállást már tudják, gondolják meg, hogy a kifosztottak között egy bíboros is van. Róma jó hírneve megkívánja, hogy a vakmerő banditák mielőbb kézrekerüljenek.

A rendőrtiszt erre magára emelte karját:

— Esküszöm! kiáltá. Nem lesz nyugtom, addig míg a banditákat mind el nem fogjuk!

Lovára kapva a lovas csapat élére állott és elvágatott.

Nem tudta még, honnan jöttek, vagy merre mentek a rablók.

Az általános nézet az volt, hogy csakis a hegyek közt lehetnek! Fel tehát a hegyek közé! A hegyi lakók legtöbbször ismerik a banditák buvóhelyeit, ezek majd utbaigazítják őket.

87. fejezet.

Az új gróf.

A külső Applauton van egy régi kastély, mely valamikor a Loresti hercegi családé volt. Nagyon régi kastély, mert talán oly vastagok, hogy székérral lehet rajtuk menni és azontól háromszoros bástyaóvval van körülvéve.

Valamikor erősség lehetett, vagy talán valamely középkori lovag merő szeszélyből építette így bevehetetlen erősséggé a kastélyt.

A belső bástyaóv kertje volt alakítva. Valamikor gyönyörű pálmaliget lehetett itt, de idők folyamán, a Loresti család elszárményezésével lassankint pusztulásnak indult minden.

(Folyt. köv.)

**A Zeitler-gőzmalomban
szénsalak** kapható.

A durvább szénsalak ára ko-
csinként 2 korona, finomabb
3 " "

Elis mert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting“
Diesel motorok
Szivógáz
: és benzínmotorok. :
Cséplőgarnitúrák benzin- és
nyersolajlokomobillal. Benzi-
nes magánjárók.
Meglepő újdonság!
Nyersolajmotorok
keresztfelvezetéssel.
Gellért Ignác és Társa mérnöki
iroda
Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Saját érdekében kérjen! Ittanulni árajánlatot
Legmesszebbmenő jóállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Egy teljesen jó karban levő
transzmisszió

„Makói Független Ujság“
nyomdájában eladó. :-:

Egy szobás
garzon lakás

előszobával, vilanyvilágítással,
kis verandával KIADÓ.
Cím a kiadóhivatalban.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón
VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szepő, májfolt,
arc- és kézvrösség és min-
dentéle bőrtisztítaianság ellen
Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfijító szer.
Ára: Vilma krém 1 korona,
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfijító 1 ko-
rona pipereazerek több kiállításos ér-
mekkel lottók kitéve.

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel
a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

Legjobb
asztali- és gyógyborok
Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM
készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIAKKAL
a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint.
Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül
POPPER GYULA
drogériájában, Makó, (Fötér.)
Kapható következő fajokban:

Absinth	Kávé
Allasch kömény	Maraschna
Angol keserű	Meggy
Anisette	Monta
Ananász	Narancs
Cacao barna	Őszibarack
Chartreuse	Rosztoposin
Csészárkörte zöld	Rózsa
Curaso	Vanilla
Kajszin	

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-ba.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

... KÖNYVNYOMDA ... : LAPKIADÓ VÁLLALAT :

Elvállal:

Eljegyzési kártyák,
Meghívók,
Üzleti könyvek,
Számlák,
Levélpapírok,
Borítékok,
Névjegyek,
Könyvek, folyóiratok,
Gyászlapok és
Falragaszok előállítását.

A
MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
a vármegye legelterjedtebb
x x x x napilapja. x x x x

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 7 korona.
Fél " . . . 3 K. 50 F.
Egy óra 60 fill.

Vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 14 kor.
Fél " . . . 7 " .
Negyed " . . . 3-50 f.
Egy óra 1 kor. 20 fill.

Hirdetéseket felvesz a
o o o kiadóhivatal o o o

Telefon szám 124.

Telefon szám 124.